

AZ ÚJ MÉDIA A FELSŐOKTATÁSBAN – AZ ÚJ MÉDIA ALKALMAZÁSÁNAK SAJÁTÓSÁGAI A PEDAGÓGUSKÉPZÉSBEN

BORBÁS LÁSZLÓ

Összefoglalás

A digitális boom után az információs adatfolyam, az internet virtuális terében folyamatosan bővül, nem csak sávszélességében, hanem tartalmában, szolgáltatásaiban is. A videómegosztók, közösségi oldalak, blogok és a technikai, technológiai fejlesztések együtt megváltoztatták a televízió nézési szokásainkat és az információ megszerzésének lehetőségeit is. Az új média felhasználása nagyban függ a technikai, a technológiai és a felhasználói lehetőségektől, elvárásoktól – például internet alapú televízió, interaktív televízió, mobil televízió, okos telefon, fájlmegosztók, 3D televízió, hologramos televízió, tabletek, internet alapú szoftverek stb. Annak érdekében, hogy a hallgatóknak naprakész, minőségi tudást tudjunk átadni, követnünk és alkalmaznunk kell (az új média által) ezeket a változásokat a felsőoktatásban.

Kulcsszavak: új média, felsőoktatás, pedagógusképzés

New Media in Higher Education and its Application in Pedagogy Training

Abstract

After the digital boom the information data flow in the virtual world of internet is continuously emerging not only in bandwidth but in content and service as well. The increasing popularity of video sharing websites, community pages, blogs along with technical and technological innovations (internet based television, interactive television, tablets, 3D televisions, etc.) has changed our TV viewing habits and information-gaining possibilities too.

In order to provide students with up-to-date, quality knowledge we have to follow and apply these changes in education.

The importance of new media is increasing in higher education as well. Among the offered advantages are environment- and platform dependent teaching-learning, which should be mentioned in the first place. The system is required to be integrable, contain modules and it has to be internet based and interactive.

New media based curriculum provides help for students in a more detailed understanding of a given topic, which improves decision making and problem solving skills.

The aim of the research is to examine:

- *distinctiveness of the application of new media in pedagogy training*
- *the possibilities of the application of new media in pedagogy training related to teaching-learning course*
- *students attitude towards the subject*

In my research I will apply quantitative methods:

- *questionnaires in higher educational institutions*
- *class interaction analysis with Noldus Observer XT*
- *student and lecturer interviews*

Keywords: *new media, higher education, pedagogy training*

Bevezetés

Az új média ma már nem csak egy eszköz, hanem ennél sokkal többet jelent a mindennapi életünkben és a felsőoktatásban is egyre jobban teret hódít.

Az új média az információ átadás technológiáját veszi alapul és a technológián már túlmutat, ma már koncepcióban kell gondolkodnunk.

Az új média előnye a környezetfüggetlen, platform független tanítás – tanulás. Elvárás vele szemben, hogy modulokból épüljön fel és integrálható legyen a rendszer a felsőoktatásba.

Az új médiának, internet alapúnak és interaktívnak kell lennie.

Az új médiával támogatott tananyag feldolgozása segít a hallgatóknak mélyebbre látni az adott kérdésben, amely fejleszti a döntési képességeit, és közelebb viszi az adott szituációkban az eredményes, problémamegoldó gondolkodáshoz.

Az oktatók számára fontos a biztonságos és a rendezett tér, amelyben az irányítás a harmonikus tanulási környezet fenntartását teszi lehetővé.

Ezért erős szakmai támogatás, fejlesztés szükséges ahhoz, hogy túllépjünk azokon a tantervi konstrukcióinkon és pedagógiai hagyományainkon, amelyek leszűkítik arra vonatkozó elképzelésünket, hogy milyen legyen a digitális környezetben folyó tanulás.

A paradigmaváltás megtörtént, viszont messze vagyunk még attól, hogy megértsük, miként kerülnek át ezek a változások a pedagógiába.

Nemcsak a sokféle technológia közvetített hatását kell megismernünk, hanem meg kell értenünk, miként befolyásolják ezek hallgatóink motiváltságát és tanulását, s olyan tanulási környezeteket alakítsunk ki, amelyek egyaránt megfelelnek a hagyományos és az új média közegében.

A jövőben több és differenciáltan alkalmazható médiarendszereket kell használnunk az oktatás minden területén.

Felsőoktatási tapasztalataim szerint a tananyag bizonyos részeit a hallgatók az új média segítségével jobban el tudják sajátítani.

Eredményesen alkalmazható ez a lehetőség az analógiára épülő bizonyítások, indoklások, bizonyos lexikai ismeretek fejlesztésére.

Az új médiával támogatott tananyag feldolgozása segít a hallgatóknak mélyebbre látni az adott kérdésben, amely fejleszti a döntési képességét, és közelebb viszi az adott szituációkban az eredményes, problémamegoldó gondolkodáshoz.

A kutatás célja

Kutatás célja, hogy megvizsgáljuk

- az új média alkalmazásának sajátosságait a pedagógusképzésben.
- az új média alkalmazásának lehetőségeit a pedagógusképzésben a tanítás-tanulás mestersége tantárgy esetében.
- a hallgatók viszonyát a tantárgyhoz.

Hipotézis

Feltételezzük, hogy

- az új média adta lehetőségeket nem használják ki az oktatók a pedagógusképzésben.
- jellegzetes különbségek mutathatók ki az új médiát alkalmazó és nem alkalmazó oktatók tanulásiirányítói szerepében.
- az új média a pedagógusképzésben sokféle pedagógiai feladathoz, hatékonyan használható.
- az új médiával segített tanulási folyamatban részt vevő hallgatók viszonya a tanuláshoz pozitívabb, mint az új médiával nem találkozó hallgatóké.

A kutatás kérdései

Eredményesebb lesz-e az új médiával, eszközökkel segített tanulás-tanítás, mint ahol nem alkalmaznak új médiát?

Eredményesebb-e a hallgató a feladatmegoldásban, az információszerzésben, mint ahol nem alkalmaznak új médiát?

Mennyire hasznos az új média használata?

Milyen mértékben használták az új médiát?

A kísérleti csoportnál mi indokolta az új média alkalmazását, célját?

A kutatás módszerei

A kutatásom során kvantitatív módszerek alkalmazására kerül sor.

Elméleti összehasonlító

Empirikus: Kérdőíves kikérdezés felsőoktatási intézményekben.

- Az oktatók és hallgatók részletes kikérdezése.
- Tanórai videofelvételek interakció elemzése Noldus Observer XT programmal.

a. Oktatói kérdőív

- Reprezentatív minta, akik pedagógiai tárgyakat tanítanak a pedagógusképzésben.
- Online kérdőív a médiaműveltség szintjének mérésére.

b. Hallgatói kérdőív

A hallgatók esetében egy előzetes tudás vizsgálat:

- az új médiával kapcsolatban
- a kurzus tartalmához kapcsolódóan
- a médiaműveltség vizsgálata kérdőív segítségével

Főbb kérdéskörei:

Milyen tanulási stratégiákat alkalmaztak eddig?

Milyen a tanulási stílusuk?

A kérdéssor összeállítása után, kis mintán szeretném először kipróbálni, mielőtt élesben kitölttetem. Remélhetőleg ennek során, felszínre kerülnek a hibák, kiderül, hogy melyik kérdést kell másképpen feltennem, és milyen válaszlehetőségekkel érdemes dolgoznom.

On-line kérdőívet készítek az interneten, és annak a linkjét körbeküldöm az előre egyeztetett, az intézményektől kapott e-mail címekre.

Az on-line kérdőívnek nagy előnye, hogy azonnal látom százalékos arányban az eredményeket és ezen kívül nem kell külön beírnem az adatokat, mert azt a rendszer automatikusan elkészíti.

A feldolgozás során az eredményeket letölthetem Excelben vagy SPSS dokumentumban is, és az adatok tükrében további mélyebb összefüggéseket kereshetek.

A kérdőív összesen maximum 20-25 kérdésből áll majd és elsősorban zárt kérdésekkel fogok dolgozni, amikor is előre megadott válaszlehetőségek közül választhatnak majd a kitöltők.

c. Elemezzük az oktatók és hallgatók közötti interakciókat az új média alkalmazása során.

- Előzetesen kiválasztjuk azokat az új média elemeket, amelyeket a kutatás során alkalmazunk.
- Az új média elemzése, az előzetesen felállított elemzési szempontok alapján.

Tananyag határozott kidolgozása, amelyben az új média jellemzőit jól kamatoztathatják, ezeket össze lehet hasonlítani, ezeket az órákat lehet rögzíteni, majd megfigyelni és elemezni az interakciókat.

A megfigyelés objektivitását, megbízhatóságát segíthetjük a rögzítésre szolgáló technikai eszközök alkalmazásával, ez esetben többkamerás HD videofelvételekkel.

Előnyök:

- alapos, részletes, hosszas elemzést tesznek lehetővé,
- a rögzítette anyag többször reprodukálható,
- az elemzés későbbre halasztható,
- az adatok raktározhatóak, a későbbi mérés eredményével összevethetők,

Hátrányok:

- a megszervezés bonyolult
- lebonyolítása költség
- a technikai eszközök és személyek (operatőr) jelenléte zavaró lehet – többszöri próba feltételekkel csökkenthetjük
- a rögzített anyagok az objektivitás és a teljesség látszatát keltik – ez is csak viszonylagos

Interakciók elemzése videofelvételek segítségével (Noldus Observer XT) segíti az egzakt tudományos megfigyelést, az interakció elemzést.

Ez a fajta kutatási módszer jellemzően videó alapú és végrehajtásuk valós élethelyzetekben alkalmazható.

Lehetőséget ad:

Oktató - hallgató interakció vizsgálatára

Osztálytermi interakció elemzésére

Egy kísérleti és egy kontroll csoportban a vizsgált félév során az összes órát (30) rögzítjük.

A felvételeket a Noldus Observer XT program segítségével elemezzük, főbb szempontok:

- oktatói szerep megnyilvánulásai
- hallgatói szerep
- oktató – hallgató közötti interakciók (száma, megjelenési formái, stb.)
- a hagyományos keretek között zajló órán tapasztalt eszközhasználat, interakció, kommunikáció összehasonlítása az új médiumokat alkalmazó tanórák ugyanezen elemeivel

A Noldus Observer XT rendszer alkalmazásának menete:

- Az órák felvétele

- A videofelvételek kódolása
- Az órák elemzése
- Az adatok feldolgozása, összegzése

Két csoportra osztjuk a hallgatókat, az egyik csoport használ, a másik nem használ új médiát.

Az órákat előzetesen kidolgozott, megtervezett tananyag elkészítése az új médiával.

Interaktív tábla: megtervezni egy tananyagot, és hogy hogyan lehet ezt az új média segítségével tanítani.

Moodle: az e-learning felületet strukturálisan megtervezni, feltölteni az adatokat és az oktatói segédanyagokat.

A kutatás az Eötvös Lóránd Tudományegyetemen és az egeri Eszterházy Károly Főiskolán történik.

A kutatási populáció és minta

a – Oktatók

Az országos felmérés során, elsősorban azokat az oktatókat vizsgáljuk, akik a tanárképzésben rendszeresen tanítanak pedagógiai jellegű tantárgyakat.

b. – Hallgatók

A kontroll csoport és a kísérleti csoport kiválasztása: elsősorban az Y generáció tagjait vizsgáljuk (20-20 fő), ezen belül is a jelenleg a 18-28 éves kor közöttieket, akik a tanári MA (nappali és levelezős) képzésben vesznek részt. A csoportok, az Eötvös Lóránd Tudományegyetemen és az egeri Eszterházy Károly Főiskolán kerülnek kiválasztásra.

Várható eredmények, hasznosítás

1. A kutatás eredményeként pontosabban megismerjük, az új média alkalmazásának lehetőségeit a pedagógusképzésben.
2. A kérdőívek alapján kapott eredmények: mennyire használják, a már feltárt lehetőségeket, hogy ezekből mit használnak az oktatók és a hallgatók a pedagógusképzés során.
3. Az összehasonlított két csoport eredményei igazolhatják, hogy a hallgatók tantárgyukhoz fűződő viszonyában, pedagógiai nézetükben kimutatható a változás, ha új médiával tanítjuk őket.
4. A hasznosítás lehetőségei:
  - Az új média alkalmazásának módszertani sajátosságai alapján ki lehet dolgozni a tanárképzéshez szükséges új IKT képzési modulokat.
  - A kutatás eredményei alapján pontosabban meg lehet majd határozni, hogy milyen tananyagtípusokhoz, milyen hallgatói csoportokhoz az új média közül melyiket lehet eredményesebben alkalmazni.

Összegzés

A kutatási módszerem jellemzően videó alapú és végrehajtásuk valós élethelyzetekben alkalmazzuk.

Szükségünk van 3db HD minőségű kamerára, mikrofonokra, digitalizáló rendszerre és egy számítógépre, amely tartalmazza a Noldus Observer XT programot.

A rendszer lehetővé teszi, hogy a vizsgálandó szituációkat különböző nézetekből készíthetünk videó felvételeket, amelyeket tudjuk kódolni, és elemezni az adatokat.

Előnye, a folyamatos és azonnali mintavétel, ami nagyon hasznos, egy osztályteremi vizsgálatnál.

Az oktató viselkedését folyamatosan követni lehet, és egyszerre lehet látni minden hallgató reakcióját, tevékenységüket.

A kutatás nagy része Budapesten és Egerben fog zajlani, ennek előkészítéséhez többszöri egyeztetésre van szükség.

Úgy érzem, hogy kutatásom sokrétű méréseket tartalmaz és az adatok feldolgozásához több elemzési technikát, szoftvereket kell használnom.

A kutatás elején tartva, kutatási tervem további folyamatos „tisztítást” igényel, hogy a különböző adatokat, elemzési eredményeket, minél átgondoltabbá tegyem, a sikeres kutatás érdekében.

Szerző:

Borbás László

Eszterházy Károly Főiskola, Médiainformatika Intézet, Mozgóképkultúra Tanszék
Eszterházy Károly College, Institute of Media Informatics, Department of Film Studies